

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/270/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6717211933
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubomír Šabla
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2019:6717211933.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ľubomíra Šablu a sudcov JUDr. Zity Nagypálovej a JUDr. Dušana Ďuriana ako členov senátu, v spore žalobcu: N. F., nar. XX. XX. XXXX, bytom Q. XX/XX, XXX XX G. - R., proti žalovanému: C., s.r.o., so sídlom C. XX, XXX XX H., IČO: XX XXX XXX, v konaní o určenie, že úver je bezúročný a bez poplatkov, o určenie neplatnosti zmluvných podmienok a o vydanie bezdôvodného obohatenia, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č. k. 6Csp/184/2017 - 109 zo dňa 04. júna 2018 ako súdu prvej inštancie, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie v I. výroku **m e n í** tak, že žalobu o určenie, že úver poskytnutý žalobcovi na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 23. 01. 2014, uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným je bezúročný a bez poplatkov **z a m i e t a**.
- II. Rozsudok súdu prvej inštancie v II. výroku **m e n í** tak, že žalobu o určenie, že úver poskytnutý žalobcovi na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 28. 02. 2014, uzatvorenej medzi žalobcom a žalovaným je bezúročný a **bez poplatkov z a m i e t a**.
- III. Rozsudok súdu prvej inštancie v III. výroku o uložení povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi sumu 1 696,25 Eur do 15 dní od právoplatnosti rozsudku **p o t v r d z u j e**.
- IV. Žalobcovi náhradu trov konania voči žalovanému **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobe žalobcu súd prvej inštancie vyhovel len čiastočne, keď odvolaním napadnutým rozsudkom určil, že úvery poskytnuté žalobcovi na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 23. 01. 2014 a na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 28. 02. 2014, uzatvorených medzi žalobcom a žalovaným je bezúročný a bez poplatkov (I. a II. výrok); uložil žalovanému zaplatiť žalobcovi titulom bezdôvodného obohatenia sumu 1 696,25 Eur do 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia (III. výrok); zamietol žalobu v prevyšujúcej časti, ktorou sa žalobca domáhal určenia neplatnosti zmluvnej podmienky v zmluvách týkajúcej sa administratívneho poplatku z dôvodu jej neprijateľnosti (IV. výrok) a nepriznal žalobcovi náhradu trov konania (V. výrok).
2. Z vykonaného dokazovania pred súdom prvej inštancie vyplynulo, že dňa 23. 01. 2014 uzavreli žalobca a žalovaný zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX (ďalej aj „zmluva č. 1“), v zmysle ktorej žalovaný poskytol žalobcovi sumu 800,- Eur s tým, že celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom vo výške 772,- Eur tvorili zmluvný úrok vo výške 39,15% ročne (313,20 Eur) a administratívne náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy spolu so všetkou administratívou s tým spojenou vo výške 458,80 Eur (ďalej aj „administratívny poplatok“). Žalobca sa zaviazal zaplatiť celkovú čiastku vo výške

1 572,- Eur v lehote do 23. 01. 2015. RPMN bola stanovená vo výške 96,50% a priemerná hodnota RPMN vo výške 50,91%. Dňa 28. 02. 2014 uzavreli žalobca a žalovaný zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX (ďalej aj „zmluva č. 2“), v zmysle ktorej žalovaný poskytol žalobcovi sumu 350,- Eur s tým, že celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom vo výške 346,- Eur tvorili zmluvný úrok vo výške 39,15% ročne (137,03 Eur) a administratívny poplatok vo výške 208,97 Eur. Žalobca sa zaviazal zaplatiť celkovú čiastku vo výške 696,- Eur do 28. 02. 2015. RPMN bola stanovená vo výške 98,86% a priemerná hodnota RPMN vo výške 44,79%.

3. Ku dňu podania žaloby na úver zo zmluvy č. 1 žalobca zaplatil spolu sumu 2 158,73 Eur a na úver zo zmluvy č. 2 spolu sumu 687,52 Eur.

4. Pokiaľ ide o právne posúdenie veci samej, súd prvej inštancie sa najprv zaoberal námietkou žalovaného, že na žalobe v časti jej určovacích výrokov nie je daný naliehavý právny záujem a tento ani nevyplýva z osobitného predpisu. Súd prvej inštancie poukázal na znenie § 11 ods. 4 zákona č. 129/2010 Z.z. účinné od 01. 01. 2018 (t.j. v čase rozhodovania súdu), ktoré stanovuje, že spotrebiteľ sa môže pred súdom domáhať určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru žalobou. Naliehavý právny záujem na určovacej žalobe nebolo potrebné preukazovať, nakoľko vyplýva z osobitného predpisu.

5. Ďalej súd prvej inštancie konštatoval neprimeranosť odplaty - celkových nákladov spojených so spotrebiteľským úverom aj pokiaľ ide o percentuálnu sadzbu úroku aj pokiaľ ide o výšku administratívneho poplatku. Poukázal na rozhodnutia Krajského súdu v Prešove, ktoré v prípade, že úrokové sadzby prevyšujú priemerné úrokové sadzby stanovené bankami o viac ako 100% a odplata činí takmer výšku poskytnutého úveru považovali dojednanie o odplate pre jej neprimeranosť za rozporné s dobrými mravmi, a preto za neplatné v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka v platnom znení (ďalej aj „OZ“). Preto vyslovil, že úvery zo zmlúv č. 1 a 2 sú bezúročné a bez poplatkov a plnenie žalobcu nad rámec jemu poskytnutej istiny úveru je plnením bez právneho dôvodu v zmysle § 451 OZ, a preto má žalobca právo na vydanie tohto bezdôvodného obohatenia od žalovaného. Ako vyplýva z vykonaného dokazovania, v prípade zmluvy č. 1 žalobca preplatil úver o 1 358,73 Eur (2 158,73 - 800,- Eur) a v prípade zmluvy č. 2 o 337,52 Eur (687,52 - 350,- Eur). Bezdôvodné obohatenie žalovaného tak činí 1 696,25 Eur.

6. Žalobu v časti určenia neprijateľnosti a neplatnosti zmluvnej podmienky v zmluvách týkajúcej sa administratívneho poplatku súd prvej inštancie zamietol ako nedôvodnú majúc za to, že už v minulosti iný súd svojím právoplatným rozhodnutím (v tomto prípade Krajský súd Prešov svojím rozsudkom sp. zn. 6Co/134/2016 zo dňa 26. 07. 2016) skonštatoval, že takáto zmluvná podmienka je nekalá/neprijateľná a v zmysle § 306 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „C. s. p.“) je výrok právoplatného rozsudku podľa § 305 C. s. p. záväzný pre každého.

7. Napokon sa súd prvej inštancie zaoberal námietkou premlčania práva na vydanie bezdôvodného obohatenia vznesenou žalovaným, ktorý počítal trojročnú premlčaciu dobu na uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia na súde od uzatvorenia zmlúv č. 1 a 2 (24. 01. 2014 a 28. 02. 2014), pričom žaloba bola podaná až dňa 10. 10. 2017. Aplikujúc ust. § 107 ods. 1 OZ súd prvej inštancie vychádzal z tvrdenia žalobcu, že sa o bezdôvodnom obohatení žalovaného na jeho úkor dozvedel z úst pracovníka Prvej oddelenej spoločnosti vo vzťahu ku zmluve č. 1 dňa 13. 10. 2017 úhradou poslednej splátky vo výške 60,30 Eur a vo vzťahu k zmluve č. 2 dňa 26. 06. 2016, kedy bola zaplatená splátka vo výške 23,58 Eur. Preto súd prvej inštancie uzavrel, že žaloba bola podaná v subjektívnej dvojročnej premlčacej dobe. Pokiaľ ide o objektívnu trojročnú premlčaciu dobu podľa § 107 ods. 2 OZ, súd prvej inštancie riešil otázku, či vzhľadom na podanie žaloby dňa 10. 10. 2017 mohla začať táto doba plynúť už 10. 10. 2014 (tri roky späť). Konštatoval, že spočiatku (tak ako to vyplýva aj z tvrdenia žalovaného) boli platby boli prijímané na úhradu istiny, neskôr až po zaplatení istiny nasledujúce platby mali pokrývať úroky a „administratívny poplatok“. Z uvedeného je podľa súdu prvej inštancie teda zrejmé, že žalobca určite neuhradil ani len základnú/požičanú istinu do 10. 10. 2014. Žalobca sa domáhal vydania bezdôvodného obohatenia titulom úhrady úroku za poskytnutý spotrebiteľský úver a titulom nedôvodne zaplateného administratívneho poplatku. Tieto sumy mali byť uhrádzané, a teda aj spotrebiteľský úver v tejto časti plnený určite po 10. 10. 2014 - teda v rámci plynutia objektívnej trojročnej premlčacej lehoty. Vzhľadom na uvedené vyhodnotil súd prvej inštancie námietku premlčania ako nedôvodnú.

8. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol v zmysle § 255 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „C. s. p.“), podľa pomeru úspechu strán sporu vo veci, nakoľko obe strany sporu mali úspech len čiastočný, keďže žalobe bolo sčasti vyhovené a sčasti bola zamietnutá.

9. Proti I. a II. výroku rozsudku súdu prvej inštancie o určení bezúročnosti a bezpoplatkovosti úverov, proti III. výroku o povinnosti vydať bezdôvodné obohatenie a proti závislému V. výroku o náhrade trov konania podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný. Rozhodnutie súdu prvej inštancie považoval za nesprávne z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. f) a písm. h) C. s. p., t.j. z dôvodov, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

10. K neprimeranosti odplaty za poskytnutie úveru žalovaný uviedol, že v čase uzatvorenia zmluvy o úvere zákon nestanovoval maximálnu možnú prípustnú výšku úrokov. Možno teda vychádzať iba z ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti. Žalovaný namietal, že odplata nie je neprimerane vysoká vzhľadom na skutočnosť, že žalobca je nebankovým subjektom, ktorého riziko podnikania, ako aj podnikateľské náklady sú rozdielne - vyššie oproti bankám a odplatu nemožno teda považovať za neprimerane vysokú v súvislosti s ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka. Poukázal na rozhodnutie českého súdu - Vrchného súdu v Prahe sp. zn. 12Cmo/95/2005, podľa ktorého u nebankových subjektov nemožno obvyklú výšku úrokov odvodzovať od výšky úroku požadovaného bankami pre väčšie riziko spojené s osobou dlžníka a menšie zabezpečenie úveru. Mal za to, že dôkazné bremeno o neprimeranosti odplaty znáša žalobkyňa.

11. Žalovaný ďalej argumentoval tým, že výška odplaty v čase uzatvorenia zmlúv žalobcovi vyhovovala, nič proti nim vtedy nenamietal, zmluvu uzavrel, ani nevyužil právo v 14 - dňovej lehote odstúpiť od zmluvy bez uvedenia dôvodu.

12. Navyše bol žalovaný názoru, že dojednanie poplatku za spracovanie zmluvy, či administratívneho poplatku, je v slovenskom právnom poriadku prípustné. Jedná sa o poplatok, ktorý musí spotrebiteľ zaplatiť v súvislosti so zmluvou o spotrebiteľskom úvere, na ktorý pamätá samotný zákon č. 129/2010 Z.z., ktorý takýto poplatok zaradzuje medzi celkové náklady spotrebiteľa spojené so spotrebiteľským úverom. Dojednanie odplaty - poplatku je hlavným predmetom zmluvy o úvere a cenovým dojednaním, preto v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka a smernice Rady 93/13/EHS nepodlieha prieskumu primeranosti, či prijateľnosti takéhoto zmluvného dojednania.

13. Žalovaný v odvolaní podporne trval aj na tom, že právo žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia je premlčané, nakoľko subjektívna dvojiročná premlčacia doba začala plynúť dňom 17. 02. 2015 a 21. 04. 2015, pretože od úhrady nad rámec istiny mal žalobca vedomosť o bezdôvodnom obohatení. Žalovaný pritom vychádzal z toho, že už zverejnením zákona č. 129/2010 Z.z. v Zbierke zákonov SR platí domnienka, že sa stal známym každému, koho sa týka, a teda už v čase uzatvorenia zmluvy žalobca vedel, že predmetný úver je bezúročný a bez poplatkov (aj keď záver o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úverov sám žalovaný popiera), napriek tomu poukázal sumu nad rámec istiny. Vedomosť dlžníka o bezdôvodnom obohatení spočívajúcom v platbách na úroky a poplatky úveru, ktorý bol bezúročný a bez poplatkov v dôsledku sankcie zakotvenej v právnej úprave spotrebiteľských úverov, vzniká v zásade v okamihu prvej platby dlžníka nad rámec poskytnutej istiny. Žalovaný na podporu tohto názoru poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5Co/351/2016 zo dňa 17. 05. 2017. Ďalej poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR viažuce začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby na skutočnú vedomosť o bezdôvodnom obohatení a o subjekte, ktorý sa obohatil.

14. Žalovaný napokon poukázal na to, že v dôsledku neuhradenia poskytnutých úverov riadne a včas bol žalobca povinný zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 33,- Eur.

15. Žalovaný preto navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň si uplatnil náhradu trov konania.

16. Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného navrhol odvolaciemu súdu napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť ako vecne správny. S odkazom na rozhodnutia Krajského súdu v Prešove súhlasil s názorom súdu prvej inštancie, že tak úroková sadzba ako aj administratívny poplatok, t.j. odplata ako celok sú neprimerane vysoké a preto rozporné s dobrými mravmi. Bol názoru, že v dôsledku toho sa má za to, že úroková sadzba v zmluvách nie je uvedená, a preto sa úvery považujú za bezúročné a bez poplatkov.

17. Žalobca mal za to, že jeho právo na vydanie bezdôvodného obohatenia nie je premlčané, pretože v zmysle ustálenej súdnej praxe najvyšších súdnych autorít sa plynutie subjektívnej dvojročnej premlčacej doby odvíja od skutočnej vedomosti okolností uvedených v § 107 ods. 1 OZ, pričom je nelogické, aby platil žalovanému mesačné splátky, ak by vedel o bezdôvodnom obohatení.

18. Žalovaný sa k vyjadreniu žalobcu už nevyjadril.

19. Krajský súd ako funkčne príslušný na rozhodnutie o odvolaní žalovaného podľa § 34 C. s. p. preskúmal vec len v rozsahu odvolania podľa § 379 C. s. p., z dôvodov vymedzených v odvolaní podľa § 380 ods. 1 C. s. p. a mimo nich podľa § 380 ods. 2 C. s. p. v rozsahu väd týkajúcich sa procesných podmienok, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 C. s. p. z dôvodu, že pre rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci nebolo potrebné zopakovať ani doplniť dokazovanie a nevyžadoval to ani dôležitý verejný záujem. Odvolací súd po prejednaní veci dospel k názoru, že odvolanie žalovaného je čiastočne dôvodné, I. a II. výrok rozsudku súdu prvej inštancie vo veci samej je potrebné zmeniť, pretože nie sú splnené podmienky ani na ich potvrdenie, ani na ich zrušenie, avšak III. výrok rozhodnutia súdu prvej inštancie vo veci samej je vecne správny a je potrebné ho podľa § 387 ods. 1, 2 C. s. p. potvrdiť. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie týkajúceho sa tohto výroku, na ktoré v podrobnostiach poukazuje.

20. Vzhľadom na postavenie žalobcu ako spotrebiteľa súd prvej inštancie správne skúmal primeranosť dojednanej odplaty. Odvolací súd dodáva, že okrem toho, že dojednanie o odplate je neplatné pre jeho rozpor s dobrými mravmi, je neplatné aj pre rozpor so zákonom - § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmlúv, t.j. dojednaná výška odplaty podstatne prevyšuje odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti. Možno súhlasiť s názorom žalovaného, že výšku odplaty pri spotrebiteľských úverových zmluvách nemožno posudzovať podľa výšky úrokov poskytovaných spotrebiteľom zo strany bánk. Už len z toho dôvodu, že do odplaty nie sú zahrnuté len úroky, ale aj rôzne poplatky. Výšku odplaty percentuálne vyjadruje RPMN. Údaj, ktorý najlepšie zohľadňuje kritéria pre posudzovanie odplaty v obdobných prípadoch, ako sú spôsob a miera zabezpečenia záväzku spotrebiteľa, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehoty splatnosti ako kritéria platné pre zmluvy z januára a februára 2014, je priemerná hodnota RPMN, ktorá pri týchto úveroch činila 50,91% a 44,79% (priemerná hodnota RPMN za 3. a 4. štvrtrok 2013). V zmysle dôvodovej správy k článku II. bodu 2. zákona č. 129/2010 Z.z., ktorým bolo novelizované znenie § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka a toto znenie platilo až do 31. 05. 2014, sa pod podstatným prevýšením rozumie odplata prevyšujúca o viac ako 20 % odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. RPMN pri týchto úveroch vyjadrujúca percentuálne odplatu zahŕňajúcu úroky a poplatky činila 96,50 % a 98,86 %. Tieto RPMN teda podstatne prevyšujú obvyklú odplatu (priemernú hodnotu RPMN) o viac ako 20 %.

21. Odvolací súd sa nestotožňuje s názorom žalovaného, že je potrebné výšku dojednanej odplaty posudzovať len v porovnaní s priemernou výškou odplaty poskytovanej nebankovými subjektmi v rozhodujúcom období. Takýto výklad nemá oporu v ustanovení § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 31. 05. 2014, ktorý hovorí o odplate obvykle požadovanej v obdobných prípadoch na finančnom trhu ako celku (teda nie v rozčlenení na bankový a nebankový sektor). Údaj o priemernej hodnote RPMN zohľadňuje úvery poskytované na finančnom trhu všetkými veriteľmi (vrátane nebankových subjektov). Medzi rozhodujúce kritériá, podľa ktorých sa posudzuje obdobnosť prípadu (aj keď sú len demonštratívne) nepatrí subjekt, ktorý poskytuje úver.

22. Odvolací súd dodáva, že za účelom zistenia, či výška odplaty podstatne prevýšila obvyklú odplatu je priemerná hodnota RPMN údaj, ktorý sa v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch zverejňuje na stránke Ministerstva financií SR, je teda skutočnosťou všeobecne známou, preto sa v zmysle § 186 ods. 1 C. s. p. nedokazuje.

23. Na základe uvedeného pre právne posúdenie veci postačuje záver, že na strane žalovaného došlo k bezdôvodnému obohateniu na úkor žalobcu na základe plnenia z neplatného právneho úkonu - dojednania o odplate, v dôsledku čoho bol žalobca povinný vrátiť žalovanému len to, čo mu žalovaný poskytol.

24. K námietke žalovaného, že žalobca s výškou odplaty pri uzavretí zmlúv súhlasil, zmluvy uzavrel, v stanovenej lehote od nich bez uvedenia dôvodu neodstúpil, odvolací súd uvádza, že súd skúma absolútnu neplatnosť právneho úkonu aj bez návrhu, preto je právne bezvýznamné, či zmluvná strana s neplatným právny úkonom súhlasila.

25. Odvolací súd však nesúhlasí s názorom žalobcu, že v dôsledku neplatnosti dojednania o odplate (vrátane do nej zahrnutého úroku) zmluvy neobsahujú úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru. To, že je nejaké dojednanie neplatné, neznamená, že nebolo uvedené, dojednané. Ak by totiž nebolo vôbec uvedené, nemohla by sa skúmať jeho neplatnosť. Súd prvej inštancie svoj záver o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úverov založil len na neplatnosti dojednania na odplate. Takýto záver však nemá oporu v zákone č. 129/2010 Z.z. V zmysle § 11 zákona č. 129/2010 Z.z. sa úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov len za splnenia podmienok tam uvedených, medzi ktoré nepatrí neplatnosť dojednania o odplate pre jej neprímeranosť. Preto nebolo namieste, ak súd prvej inštancie nezistil žiadnu z okolností uvedených v § 11 zákona č. 129/2010 Z.z., pre ktoré by mohol určiť úver za bezúročný a bez poplatkov, aby vyhovel žalobe v časti tohto požadovaného určenia. Preto odvolací súd I. a II. výrok rozsudku súdu prvej inštancie na odvolanie žalovaného zmenil a žalobu v časti o určenie úverov za bezúročné a bez poplatkov zamietol ako nedôvodnú. To však nič nemení na tom, že de facto žalobca nie je povinný úroky a poplatky ako súčasť odplaty zaplatiť z iného právneho dôvodu - neplatnosti dojednania o odplate.

26. Odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie nevyhodnotil dojednanie o príslušnom poplatku za neprijateľnú zmluvnú podmienku, ale dojednanie o odplate (ktorej súčasťou je aj administratívny poplatok) považoval za neplatné pre rozpor s dobrými mravmi v zmysle § 39 OZ. Dojednanie o odplate teda považoval za neplatné podľa všeobecných ustanovení OZ o neplatnosti právnych úkonov. Neaplikoval osobitné ust. § 53 ods. 1 až 5 OZ na ochranu spotrebiteľa, kde má právny význam uvažovať o tom, či sa zmluvná podmienka týka hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny.

27. Premlčanie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia v trojročnej objektívnej premlčacej dobe žalovaný v odvolaní už nenamietal. Žalovaný namietal premlčanie tohto práva len v dvojročnej subjektívnej premlčacej dobe. Vychádzal pritom z toho, že dňa 17. 02. 2015, resp. 21. 04. 2015 žalobca uhradil úvery zo zmlúv a plnil nad rámec istiny, preto sa právo premlčalo po 17. 02. 2017, resp. 21. 04. 2017 a poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5Co/351/2016 zo dňa 17. 05. 2017, podľa ktorého vedomosť dlžníka o bezdôvodnom obohatení spočívajúcom v platbách na úroky a poplatky úveru, ktorý bol bezúročný a bez poplatkov v dôsledku sankcie zakotvanej v právnej úprave spotrebiteľských úverov vzniká v zásade v okamihu prvej platby dlžníka nad rámec poskytnutej istiny. Táto vedomosť sa v zmysle princípu neznalosť zákona neospravedlňuje predpokladá. K tomu odvolací súd uvádza, že sa s uvedeným názorom a rozhodnutím nestotožňuje z nasledovných dôvodov:

28. Zverejnením zákona č. 129/2010 Z.z. v Zbierke zákonov SR sa uplatňuje len zásada, že neznalosť zákona neospravedlňuje, z toho však nemožno automaticky vyvodit', že žalobca si bol vedomý aj toho, že na základe tohto zákona aplikujú ho na konkrétne okolnosti prípadu je dojednanie o odplate v zmluvách uzavretých medzi ním a žalovaným neplatné, najmä za situácie, ak je medzi stranami sporu táto skutočnosť sporná, podávajú v súdnom konaní rôznych výklad ustanovení zákona a aplikácia zákona na konkrétne okolnosti prípadu je tak vecou súdu. Predpokladaná znalosť zákona jeho zverejnením v Zbierke zákonov SR, je okolnosťou objektívnou, pretože sa predpokladá u každého účastníka zmluvného vzťahu, na ktorý zákon dopadá, bez ohľadu na konkrétny subjekt. Vedomosť vyžadovaná § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka, je však vedomosťou subjektívnou, viažucou sa na konkrétny subjekt, nie len vedomosťou založenou na domnienke, predpokladanou, preto sa skutočnosť, kedy sa strana o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jej úkor obohatil v konaní dokazuje,

na rozdiel od znalosti právneho predpisu, ktorá nie je predmetom dokazovania. Ako vyplýva napr. z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo 121/2009 zo dňa 23. 02. 2011 pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby na uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia sa vyžaduje skutočná, a nie len predpokladaná vedomosť oprávneného o tom, kto sa na jeho úkor obohatil. Preto nestačí, že sa oprávnený mohol dozvedieť o bezdôvodnom obohatení, ale že sa o ňom aj skutočne v konkrétnom prípade dozvedel.

29. Podporne odvolací súd taktiež poukazuje na rozhodnutie jednej z najvyšších súdnych autorít - Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6MCdo 9/2012 zo dňa 16. 01. 2013, podľa ktorého princíp „neznalosť zákona neospravedlňuje“ musí ustúpiť dôležitejšiemu princípu - princípu ochrany spotrebiteľa. Najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uvádza: „...Kým rešpektovanie princípu „ignorantia iuris non excusat“ (neznalosť zákona neospravedlňuje) v spotrebiteľských právnych vzťahoch zo strany dodávateľa (poskytovateľa, podnikateľa) treba vyžadovať v najvyššej možnej miere, jeho uplatnenie v neprospech spotrebiteľa bude prichádzať do úvahy len výnimočne, ak to budú odôvodňovať konkrétne okolnosti prípadu. Aj v prípade tohto princípu totiž platí, že v konkrétnych súvislostiach ustupuje na strane spotrebiteľa dôležitejšiemu princípu, ktorým je princíp ochrany spotrebiteľa. Vychádzajúc z povahy spotrebiteľských právnych vzťahov reality praktického života, a teda aj zdravému rozumu, odporuje požiadavka na podrobnej (až detailnej) znalosti právnych predpisov (akým je v danej veci zákon o bankách) zo strany spotrebiteľa. Preto neinformovanosť spotrebiteľa, resp. jeho nedostatočná informovanosť v tejto oblasti, mu nemôže byť na ujmu.“

30. Nie je však všeobecne prijateľný záver bez ohľadu na konkrétne okolnosti prípadu, že žalobca sa dozvie o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil až dátumom porady s osobou znalou práva, ak je z okolností prípadu zrejmé, že sa o tom dozvedel už skôr. Skorší dátum, kedy sa mal žalobca dozvedieť o tom, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a o tom, kto sa na jej úkor obohatil, však v tomto prípade v konaní nebol preukázaný. Právo na vydanie bezdôvodného obohatenia teda nie je premlčané.

31. K námietke žalovaného, že v dôsledku neuhradenia poskytnutých úverov riadne a včas bol žalobca povinný zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 33,- Eur odvolací súd uvádza, že toto skutkové tvrdenie žalovaný v rámci konania pred súdom prvej inštancie neuviedol, pričom prostriedky procesnej obrany bolo nutné uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým súd prvej inštancie vyhlásil dokazovanie za skončené (§ 154 C. s. p.). V odvolacom konaní preto odvolací súd nemohol na toto nové skutkové tvrdenie prihliadnuť.

32. Krajský súd rozhodol v zmysle § 396 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 262 ods. 1 C. s. p. a § 255 C. s. p. o nároku na náhradu trov konania prvoinštančného i odvolacieho, pretože čiastočne zmenil prvostupňové rozhodnutie (§ 396 ods. 2 C. s. p.). V konečnom dôsledku mal väčšinový úspech v spore žalobca, pretože hlavným cieľom žaloby bolo domôcť sa vydania bezdôvodného obohatenia od žalovaného. Nárok na náhradu trov odvolacieho konania však žalobcovi odvolací súd nepriznal z dôvodu, že mu v konaní žiadne trovy nevznikli, zo spisu žiadne jeho trovy nevyplyvajú.

33. Rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.
Rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v § 421 odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C. s. p. (§ 421 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C. s. p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C. s. p.); na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie môže podať strana sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom; dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.); povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.).